

BEWONERSVERENIGING
DE ZILVEREN SCHAATS

Secr. Frederik Hendrikstraat 40, 3583 VM Utrecht

Verslag verenigingsjaar 2019

Het bestuur spreekt opnieuw haar grote waardering uit naar alle bewoners die zich dit jaar ingezet hebben voor de Zilveren Schaats, want alleen met vereende krachten kunnen we het unieke natuurgebied behouden. Het is ruim 20 jaar geleden dat we met gemeente en waterschap tot overeenstemming zijn gekomen om het gebied en watergang op ecologische wijze te beheren. Dat maakt de Zilveren Schaats tot een van de langstlopende zelfbeheerprojecten in de stad, een prestatie die, naast de toegenomen natuurwaarde, indruk maakt op bezoekers, ambtenaren en politici.

Het bestuur heeft ook in 2019 veel tijd geïnvesteerd in contacten met gemeente, projectambtenaren, waterschap, natuurorganisaties, wijkbureau, wijkraad en aanpalende groengebieden en parken in onze wijk. We blijven benadrukken welke ecologische, historische én sociale waarde de Zilveren Schaats heeft voor de buurt en de stad. Het blijft belangrijk dat ook leden het verhaal van de Zilveren Schaats goed uit leggen aan nieuwe burens, omwonenden en bezoekers.

Ecologisch beheer

Een groep van bewoners heeft afgelopen jaar hard gewerkt om woekerende braamstruiken te verwijderen, opschot en overhangende takken te snoeien, en al het hekwerk in conditie te houden. In 2018 hadden we langs de Ridderschapsvaart vele zieke essen moeten rooien. Met hulp van de gemeente hebben we veel nieuwe struiken (150 stuks) op de oevers uitgezet, zodat de oevers weer groen kunnen worden.

Om het werk beter te verdelen over meerdere mensen, hebben we een appgroep aangemaakt waarin bewoners en omwonenden die graag de handen uit de mouwen steken onderling kunnen afstemmen om door het jaar heen onderhoud op het terrein te plegen. We zijn daardoor minder afhankelijk van het weer en opkomst op doedagen.

We zijn verheugd dat in het gemeentelijke maaibeleid voldoende aandacht blijft voor ecologisch beheer. Dat betekent dat onze weides ook de komende zeven jaar handmatig gemaaid worden en dat het hooi met paard & wagen zal worden afgevoerd in plaats van met zware tractoren. Dit draagt bij aan de biodiversiteit, omdat de grond minder inklinkt. Dank aan boer Dirk die zich met groot enthousiasme inzet voor ons gebied.

Bioloog Wim Vuik op bezoek

De internationaal vermaarde Bioloog Wim Vuik heeft een rondje over het terrein van de Zilveren Schaats gemaakt. Hij werd enthousiast van de lange strook Kamgras en Goudhaver langs de benedendijk. 'Vind je nergens in de stad'. Daarnaast spotte hij wilde waterdrieblad ('uniek voor Utrecht'), margrietjes, wouwtjes, grove varkenskers en esdoornganzevoet. De hele inventarisatie hebben we inmiddels gekregen. Zijn advies bij vertrek: 'Deze oude, verschaalde grond met schaapskudde die rouleert over het terrein waardoor een soort drukkbeveiding ontstaat, is zichtbaar goed voor de ecologische waarde. Ga consequent door met dit beheer.'

Ontsluiten Ridderschapsvaart

De eeuwenoude Ridderschapsvaart doorsnijdt het terrein van de Zilveren Schaats. Aan de zuidkant is die lang geleden volgestort met puin, aan de noordkant is de monding afgesloten door riet. Het water staat daardoor stil. Door het vele opschot langs de waterkant vallen veel bladeren in het water die vervolgens niet wegspoelen. Gevolg is dat de ecologische waarde beperkt is. Tijd voor actie. Het opschot hebben we weggehaald tijdens het groot onderhoud in 2018. Met de gemeente en het waterschap hebben we een projectplan gemaakt om het riet weg te halen aan de noordkant en via een duiker de zuidkant te ontsluiten. Betere doorstroming zal een boost geven aan het leven in en langs de Ridderschapsvaart. Werkzaamheden starten hopelijk in najaar van 2020.

Imkerij de Zilveren Bij viert 10 jaar bestaan

Onze imker Alexander van de Zilveren Bij die een aantal bijenvolken houdt op ons terrein, is nog altijd zeer tevreden. Er zijn weinig plekken in en rond de stad waar bijen de rust en vegetatie hebben om hun werk te doen. De Zilveren Schaats is zo'n plek. Bijen zijn cruciaal voor het bevruchten van bloemen en struiken in de hele wijk. We geven ze graag alle ruimte! De Zilveren Bij bestond in 2019 tien jaar en als cadeau mochten de kinderen op de Open Dag samen met de imker een groot insectenhotel maken om ook de wilde bijen te steunen.

Excursies

Als alternatief voor permanente openstelling hebben we met de gemeente afgesproken om meer buurtgenoten te laten genieten van de Zilveren Schaats door selectieve openstelling. Bestuurslid Petronne Atteveld geeft daar invulling aan via ons excursieprogramma. Het is een puzzeltje om goed rekening te houden met broedseizoen, lammertijd, veiligheid en gezondheid van de schapen en de beschikbaarheid van vrijwilligers. Maar het is gelukt om ook in 2019 een aantal activiteiten voor de buurt te organiseren zoals de Lammetjeskijkdag in juni, de Open Dag in september en een herfstexcursie i.s.m. IVN Utrecht in oktober. Gedurende het jaar hebben we meerdere groepen en belangstellenden rondgeleid over het terrein.

Exoten in het water

Mede door de zeer warme zomer in 2019 groeide de watergang volledig dicht met Acomba, een exotische waterplant die het waterleven letterlijk verstikt. In navolging van de Minstroom in 2018, heeft het waterschap in 2019 via een gespecialiseerde aannemer ook de Zilveren Schaats vrijgemaakt van Acomba. Het contract met de aannemer voorziet in nazorg de komende jaren. Hopelijk blijven we verschoond van deze exoot.

Herders en lammetjes

In mei werden 16 lammetjes in goede gezondheid geboren. De rammetjes en een aantal ooien zijn in de loop van het jaar overgebracht naar Boudewijn Kooijman, de Limburgse schapenhouder en beheerder van het Maasduinras. Aan het einde van het jaar bestond onze kudde weer uit het streefaantal van acht Maasduinschapen (teveel schapen leidt tot hoge kosten voor voer in de winter, te weinig schapen betekent zelf meer maaien aan het eind van de zomer).

De ploeg van herders is op volle sterkte en heeft zich ook in 2019 met grote betrokkenheid ingezet voor de schapen en de lammetjes. Schapen spelen een cruciale rol in het ecologisch beheer. Ze grazen het grasland kort, wat zorgt voor een schrale bodem, goed voor flora en fauna. In combinatie met de schaduwwerking van het wallenpatroon langs de gedekte weg, is de Zilveren Schaats daardoor een vruchtbare habitat voor vele zwammen, waarvan enkele uiterst zeldzaam.

Reparatie informatiebord

Het informatiebord dat we een aantal jaren geleden i.s.m. de gemeente hebben laten plaatsen aan de kop van de watergang op de Rembrandtkade, was geërodeerd. Gelukkig garantiewerk, en inmiddels is het gerepareerd. Dagelijks kijken passerende wandelaars, fietsers en patiënten van de Hoogstraat Revalidatie op het bord, benieuwd naar het verhaal van de Zilveren Schaats.

Samenstelling bestuur 2019

Het bestuur van de vereniging bestond in 2018 onveranderd uit Arnoud Wolff (FH110, voorzitter), Anne van Hall (FH114, penningmeester), Dafne Hartkamp (FH40, secretaris), Petronne Atteveld (FH34, excursies) en Joost Brandsema (FH70, terrein-zaken).

Communicatie

In 2019 hebben we leden drie maal per nieuwsbrief geïnformeerd over de stand van zaken op de Zilveren Schaats. Onze facebookpagina loopt goed en ook de website van de Zilveren Schaats wordt steeds beter bekeken. De website helpt vooral om buurtgenoten, passanten, ambtenaren, onderzoekers en overige belangstellenden goed uit te leggen waar de Zilveren Schaats voor staat. Kijk op www.zilverenschaats.org